گفت‌وگوی «بوق اشغال» با خسرو شهراز

شور سلحشوری ما رو متحد کرده

در «نوجوانه» بخوانید

بررسی انواع کلاهبرداری اینترنتی

www.jamejamdaily.ir

جام جم

روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران

۲۰

پنجشنبه ۵ اسفند ۱۴۰۰ | ۲۲ رجب ۱۴۴۳ | ۲۰ صفحه | سال بیست و دوم - شماره ۶۱۶۴ | استان تهران و البرز ۳۵۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۲۵۰۰ تومان | Thursday - February 24, 2022

تیم مذاکره‌کننده کنونی چگونه توانسته است طرف‌های دیگر را به قبول خواسته‌های ایران وادار کند؟

دیپلماسی عملگرایانه ابزار مذاکرات وین ۲۰۲۲

۲

ویژه‌ها

طرح ساخت تونل زیردریایی بین ایران و قطر چه ویژگی‌هایی دارد و چرا برای ۲ کشور مهم است؟

تونل ۴۵ میلیارد دلاری

۵ ژوئن سال ۲۰۱۷ بود که چهار کشور عربی به سرکردگی عربستان سعودی، روابط دیپلماتیک خود را با قطر قطع کردند و عملا این کشور را در حصر فرو بردند. مصر، امارات و بحرین، حامیان عربستان در این اقدام ناگهانی بودند و بعد از آن خیلی زود کشورهایی مانند لیبی، مالدیو، سنگال، اردن، موریتانی و.... هم به این گروه پیوستند. طبق اعلامیه‌ای که این کشورها منتشر کردند...

۳

«هفتگ جام جم» در چهلمین شماره خود به سراغ روز مهندس رفته است

شاعران سنگ و آهن

۱۳-۱۶

آیا ساخت هتل در ۸ بوستان پیرامونی شهر تهران به ضرر مردم و محیط زیست است؟

هتل‌سازی در پارک‌ها

ساخت هتل‌های ۵ و ۷ ستاره در هشت بوستان پیرامونی شهر تهران که علیرضا زاکانی، شهردار در جریان بررسی تبصره‌های بودجه ۱۴۰۱ شهرداری در صحن شورای شهر از آن یاد کرد یکی از اخبار مهم ولی کمتر دیده شده در روزهای اخیر است. ساخت هتل در بوستان‌های پیرامونی پایتخت که درواقع فضاهای سبزی هستند که مردم برای تفریح و تفرج به آنها پناه می‌برند...

۱۸

از سیمین ترسیدم!

گفت‌وگو با الیکا عبدالرزاقی، بازیگر سریال «برف بی‌صدا می‌بارد»

عکس: نازنین کاظمی‌نوا | جام جم | ۶-۷

گفت‌وگو با زهرا کاردانی، نویسنده کتاب «قربانی شهریور؛ خرده‌روایت‌های اجاره‌نشینی»

روایت بی‌قراری در تابستان

۱۰

گزارشی از درگذشت تلخ اسحاق قویدل، قهرمان نامی پرورش اندام ایران

انسانیت قبل از مرگ

۴

یادداشت

تنزل ارزش راهبردی تحریم

ابوالفضل ظهره‌وند

کارشناس ارشد روابط بین‌الملل

راهبرد خنثی‌سازی تحریم‌ها به‌عنوان ایده مرکزی دولت سیزدهم در سیاست خارجی عملا باعث شد ارزش راهبردی تحریم برای آمریکا و غرب تنزل پیدا کند و دستگاه محاسباتی آنها را نسبت به طرف ایرانی تغییر دهد. واقعیت آن است که آمریکایی‌ها طی چند دهه گذشته از همه ظرفیت‌های تحریمی خودشان استفاده کردند و تلاش داشتند تا ایران را مجبور به گذر از مسیر خواسته‌هایشان کنند یا حداقل روند نفوذ و اقتدار کشورمان را در حوزه های بسط توانمندی‌های هسته‌ای، دفاعی و منطقه‌ای مختل کنند. اگرچه اعمال تحریم‌ها در برخی بخش‌ها آسیب‌هایی به کشور و جامعه وارد کرده اما ایران توانسته بخش عمده‌ای از تحریم‌ها را دور بزند یا خنثی و در برخی مقاطع به فرصت تبدیل کند. در عین حال باید گفت عاملی که باعث شده تحریم‌ها به هر میزان در حوزه داخلی آسیب‌رسان باشد قبل از آن‌که ناشی از جنس تحریم باشد مربوط به ضعف‌هایی است که در برخی از بخش‌ها با آن روبه‌رو هستیم. تا بستر لازم در ایران وجود نداشته باشد به هیچ‌وجه تحریم‌ها اثرگذار نخواهد بود. حتی معتقدم تحریم‌ها، فشارها و تهدیدات خارجی از منظری یک فرصت محسوب می‌شود. وقتی دشمن متوجه نقاط ضعف می‌شود و از همان نقطه فشارها را وارد می‌کند قاعدتا بهترین فرصت است که نقاط آسیب را شناسایی کنیم و نسبت به رفع نقایص بکوشیم و آن را به نقطه قوت تبدیل کنیم. به عنوان نمونه می‌توان به موضوع بنزین و ستاره خلیج فارس اشاره کرد که ۸۰ درصد آن اجرایی شده بود اما دولت پیشین که در برخی مواقع بسترساز تحریم‌ها بود نسبت به اتمام این پروژه کوتاهی کرد و بعد از مدتی که فشارها کار را به جای سخت رساند، پروژه تکمیل شد و یکباره دیدیم بنزینی که قرار بود به عنوان عامل ایذایی و تهدیدزا مطرح شود به یک فرصت تبدیل شد و ما پس از آن به صادرات بنزین پرداختیم. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت با شناسایی ضعف‌ها و تلاش برای رفع نواقص می‌توان از تحریم به عنوان عاملی برای توانمندسازی استفاده کرد.

در عرصه بین‌المللی روسیه و چین به عنوان دو قدرت بزرگ مورد تحریم غربی‌ها قرار دارند اما با این وصف هیچ‌گاه ندیدیم و نشنیدیم این دو کشور برای لغو تحریم‌ها با غرب مذاکره کنند. در عین حال باید پذیرفت در دنیای امروز تحریم‌ها بخشی از قاعده بازی است و اگر قرار باشد انرژی یک کشور صرف لغو تحریم‌ها شود کار عبثی است. آنچه اهمیت دارد این که ما براساس بررسی‌ها و ارزیابی به این نتیجه برسیم که چه بستری در داخل کشور وجود دارد که موجب انتخاب طرف مقابل برای تحریم می‌شود. دولت سیزدهم از زمان آغاز به کار عنوان کرد که قرار نیست اقتصاد ایران را به موضوع لغو تحریم‌ها گره بزند و دیگر این‌که تلاش دولتمردان در این مسیر قرار گرفت که خود تحریمی را رفع کنند.

درنگ

در جست‌وجوی یک شهر سبز

مهدی آیینی

دبیر گروه جامعه

چرا حفظ محیط زیست مهم است؟ پاسخ به این پرسش برای بسیاری از خوانندگان بدیهی به‌نظر می‌رسد اما لازم است درباره آن بیش از گذشته برای برخی مدیران توضیح داد؛ مدیرانی که تلاش می‌کنند هر روز شهروندان در محاصره بیشتر بتن و سیمان قرار بگیرند و از پشت پنجره خانه‌هایشان منظره‌ای به جز دیوارهای آجری پیدا نباشد! نمونه‌اش تصمیم اخیر برخی مدیران شهری برای ساخت هتل در بوستان‌های تهران.

در کلانشهری مانند تهران که سرانه فضای سبزش مناسب نیست و ساکنان بسیاری از آپارتمان‌هایش قادر به دیدن خط آسمان نیستند، دیوارهای آجری روح و روان شهروندان را نشانه رفته و به همین دلیل این روزها کمتر شهروندی را می‌توان پیدا کرد که از خستگی مفرط گلایه نکند. بسیاری از پزشکان نیز نمی‌دانند که برای درمان این خستگی ویرانگر چه نسخه‌ای باید بپیچید. در کنار مشکلات اقتصادی اما این خستگی مفرط ریشه‌های دیگری نیز دارد؛ ریشه‌هایی که سرنخ آنها سال‌ها پیش برای گروهی از روان‌شناسان اجتماعی آشکار شد.

اوایل دهه ۸۰ میلادی بود که گروهی از محققان پس از بررسی اطلاعات بیماران یک بیمارستان محلی در پنسیلوانیا از واقعیت بزرگی پرده برداشتند. آنها پس از بررسی پرونده تعدادی بیمار که به‌دلیل جراحی کیسه صفرا در بیمارستان بستری شده بودند، دریافتند عده‌ای از بیماران که در وضعیت مشابهی از لحاظ سن، جنسیت، مصرف دخانیات، وزن و مراقبت پزشکی قرار داشته‌اند زودتر شرایط مناسب را به دست آورده و از بیمارستان مرخص شده‌اند.

تنها عاملی که شرایط بیماران را متفاوت می‌کرد، منظره پنجره اتاق‌های آنها بود؛ پنجره اتاق تعدادی از آنها رو به حیاط کوچکی بود که چند درخت در آنجا قرار داشت. پنجره تعدادی دیگر از بیماران اما رو به دیواری آجری گشوده می‌شد. روان‌شناسان اجتماعی پس از بررسی اطلاعات این بیماران متوجه شدند که وجود منظره‌ای طبیعی در روند بهبودی بیماران نقش دارد؛ جالب‌تر این‌که آن دسته از بیمارانی که می‌توانستند درختان را از پشت پنجره اتاق‌شان ببینند بسیار کمتر از دیگر بیماران به داروهای مسکن احتیاج پیدا کرده بودند.

منظره یک باغ کوچک اما چگونه می‌تواند روند بهبودی بیماران را سرعت ببخشد؟ پاسخ این پرسش را باید در نظرات ویلیام جیمز، یکی از چهره‌های روان‌شناسی جست‌وجو کرد. او بر این باور بود که انسان با محیط اطراف خود براساس دو شکل از توجه ارتباط برقرار می‌کند؛ توجه مستقیم و توجه غیرمستقیم.

نمونه برای توجه مستقیم بسیار است. این روزها انسان شهرنشین بیشتر کارهایش را از طریق توجه مستقیم به سرانجام می‌رساند از رانندگی و غرق شدن در گوشی‌های هوشمند گرفته تا خواندن کتاب، از ترافیک و ارتباط برقرار کردن با افراد غریبه بگیرید تا دیدن بیلبوردهای تبلیغاتی که فضای شهرها را پر کرده است. به این ترتیب می‌توان گفت بیشتر فعالیت‌های انسان شهری با استفاده از توجه مستقیم به سرانجام می‌رسد که انرژی‌بر است و انسان را خسته می‌کند.

برخلاف توجه مستقیم باید گفت اموری که از طریق توجه غیرمستقیم یا غیرارادی انجام می‌شود نه فقط انرژی زیادی از انسان نمی‌گیرد بلکه سبب بهبود عملکرد ذهن می‌شود، مانند نگاه کردن به رقص شاخه‌های درختان در باد یا پرواز پرنده‌ای کوچک. البته که این مسائل نیز توجه انسان‌ها را به خود جلب می‌کند اما تفاوت این جلب توجه در نحوه آن است. فضاهای شهری به‌نوعی توجه انسان را به زور جلب می‌کند و می‌توان گفت در شهر همه چیز برای سرقت توجه ما فراهم است؛ تکنیکی که شبکه‌های اجتماعی نیز با ارسال اعلان‌هایشان از آن بهره می‌برند اما طبیعت، اجباری به جلب توجه انسان‌ها ندارد؛ به بیان ساده‌تر طبیعت از انسان می‌خواهد نگاهی به آن بیندازد.

بنابراین در شرایطی که شهرها از بین‌برنده انرژی انسان هستند مدیران شهری به‌جای پروراندن رویای ساخت هتل در بوستان‌های تهران کلانشهری که سرانه فضای سبز مناسبی ندارد باید به فکر تلطیف فضاهای شهری باشند و قوانینی مانند ساخت پشت‌بام‌های سبز را در دستور کار قرار دهند، زیرا عملکرد نامناسب مدیران شهری در سبز شدن شهرها سبب شده عطش برخی از شهروندان به خرید ویلا در مناطق شمالی کشور سیری‌ناپذیر باشد، به همین دلیل است که این روزها فرصت‌طلبان برای تخریب جنگل‌های کشور و ساخت ویلا سنگ تمام گذاشته‌اند. در واقع انسان‌ها برای فرار از محیط سیمانی و دود گرفته شهرها در تله چنین سوداگرانی گرفتار می‌شوند.

دور دنیا

وزیر خارجه عربستان: درک نمی‌کنم چرا آلمان به ما سلاح نمی‌فروشد

وزیر امور خارجه عربستان سعودی ضمن انتقاد از آلمان به علت نفروختن تسلیحات جنگی به ریاض، گفت که منطق برلین برای عدم فروش سلاح به عربستان را درک نمی‌کند.

فیصل بن فرحان بن عبدا... آل سعود، وزیر امور خارجه عربستان سعودی به تازگی در اظهاراتی از امتناع آلمان از ارسال تسلیحات به ریاض انتقاد کرد. روزنامه فرامنطقه القدس العربی به نقل از خبرگزاری آلمان گزارش داد که وزیر امور خارجه عربستان سعودی در این خصوص گفته: ممنوعیت تسلیحات یک سینگال به غایت اشتباه ارسال می‌کند. فیصل بن فرحان در ادامه مدعی شد که عربستان سعودی برای دفاع از خود- به‌عنوان مثال در برابر حملات حوثی‌ها از کشور مجاور یمن- نیازمند سلاح است. بن فرحان افزود: وظیفه محافظت از کشورمان بر عهده ماست.

دولت آلمان پیشتر در زمانی که اتحادیه دموکرات مسیحی به رهبری آنگلا مرکل، صدراعظم پیشین آلمان هدایت این دولت را بر عهده داشت، در ماه نوامبر سال ۲۰۱۸ تا حد زیادی جلوی صادرات سلاح به عربستان سعودی را گرفت که از جمله علل این اقدام، مداخله عربستان سعودی در جنگ یمن عنوان شده بود. با وجود این، دولت آلمان استثناهایی برای پروژه‌های مشترک با شرکای پیمان ناتو قائل شد.

طبق گزارش خبرگزاری آلمان، دولت جدید آلمان به رهبری اولاف شولتز نیز قصد دارد سیاست ممنوعیت صدور تسلیحات جنگی به عربستان سعودی را در پیش بگیرد. این دولت هم اکنون در حال بررسی این مساله است که آیا به استثناهای پیشین پایان دهد یا خیر.

بنابر این گزارش، وزیر امور خارجه عربستان سعودی در بخشی از سخنانش با بیان این‌که علت این اقدام دولت آلمان را درک نمی‌کند، در این خصوص گفت: ما به تسلیحاتی نیاز نداریم که متخاصم باشیم بلکه برای این‌که بتوانیم از خودمان محافظت کنیم.

جانسون: تسلیحات «مرگبار دفاعی» بیشتری به اوکراین می‌فرستیم

نخست‌وزیر انگلیس در جلسه پارلمان گفت، کشورش تسلیحات مرگبار دفاعی بیشتری برای اوکراین می‌فرستد.

بوریس جانسون، نخست‌وزیر انگلیس گفت، کشورش «تسلیحات مرگبار دفاعی» بیشتری برای اوکراین می‌فرستد. به نوشته خبرگزاری رویترز، جانسون در جلسه پارلمان انگلیس گفت: با توجه به رفتارهای روسیه که به‌طور فزاینده‌ای تهدیدآمیز هستند و در راستای حمایت‌های قبلی، انگلیس در آینده نزدیک بسته حمایتی نظامی بیشتری به اوکراین می‌فرستد.

نخست‌وزیر انگلیس افزود: این‌ها کمک‌های مرگبار در قالب سلاح‌های دفاعی و کمک‌های غیرمرگبار به اوکراین خواهند بود. او در پاسخ به سوال کر استارمر، رهبر حزب کارگر درباره احتمال لغو مجوز پخش شبکه روسی راشا تودی در انگلیس گفت، وزیر فرهنگ در حال بررسی این مساله از طریق «آفکام» سازمان تنظیم مقررات رسانه‌ای انگلیس است. جانسون روز سه‌شنبه نیز مدعی شده بود: ولادیمیر پوتین حاکمیت اوکراین و قوانین بین‌المللی را نقض کرده است. ما فورا بسته‌ای از تحریم‌ها را علیه منافع اقتصادی روسیه اعمال خواهیم کرد. این کاملا حیاتی است که تسخیر یک کشور

اروپایی موفق نشود و پوتین شکست بخورد. اظهارنظر این مقام ارشد غربی در شرایطی مطرح شده که مقام‌های ارشد روسیه اعلام کرده‌اند که مسکو برای حفاظت از جان ساکنان دونتسک و لوهانسک در برابر حملات ارتش اوکراین، استقلال این دو جمهوری را به رسمیت شناخته است.

اروپایی‌ها به زودی مجبورند رقم نجومی برای گاز بپردازند

دیمیتری مدودف، رئیس جمهور سابق و معاون کنونی شورای امنیت روسیه طی توییتی هشدار داد اروپایی‌ها به زودی مجبورند برای هزار مترمکعب گاز ۲۰۰۰ یورو (۲۲۰۰ دلار) بپردازند.

به گزارش راشا تودی، پس از این‌که آلمان اعلام کرد پروژه خط لوله انتقال گاز «نورد استریم ۲» را متوقف کرده است، دیمیتری مدودف، رئیس جمهور سابق و معاون کنونی شورای امنیت روسیه طی توییتی هشدار داد اروپایی‌ها به زودی مجبورند برای هزار مترمکعب گاز ۲۰۰۰ یورو (۲۲۰۰ دلار) بپردازند. مدودف در ئوتیتی نوشت: اولاف شولتز، صدراعظم آلمان دستور داد تا مجوز خط لوله نورد استریم ۲ متوقف شود. خب؛ به جهان جدیدی که در آن اروپایی‌ها به زودی مجبورند برای هزار مترمکعب گاز ۲۰۰۰ یورو بپردازند، خوش آمدید. آلمان پس از این‌که روسیه دو منطقه شرق اوکراین را به رسمیت شناخت، پروژه خط لوله انتقال گاز روسیه به دریای بالتیک موسوم به «نورد استریم دو» را متوقف کرد. این خط لوله قرار بود فشار را بر مصرف کنندگان اروپایی که با بحران انرژی مواجه هستند، در بحبوحه افزایش هزینه‌های زندگی پس از همه‌گیری کرونا، کاهش دهد. اما با این اقدام، شاخص قیمت گاز در اروپا در روز سه شنبه ۹٫۸ درصد بالا رفت و به ۷۸٫۹۵ یورو به ازای هر مگاوات ساعت رسید. ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه، شامگاه دوشنبه در سخنانی درباره تحولات اخیر درباره اوکراین پرداخت و در ادامه استقلال دو منطقه «دونتسک» و «لوهانسک» را به رسمیت شناخت. قانونگذاران مجالس سفلی و علیای روسیه در جلسات جداگانه قطعنامه پیشنهادی با موضوع تصمیم رئیس جمهور این کشور برای به رسمیت شناختن استقلال دو جمهوری دونتسک و لوهانسک را تایید و تصویب کردند.